

ชื่อคุณฉันทิพนธ์ ยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ
ผู้วิจัย นางกอบกุล วิศิษฐ์สรรค์ดี สาขาวิชา ยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ. 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ 2) ทดลองยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบที่สร้างขึ้น และ 3) ประเมินผลการใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ กลุ่มตัวอย่างคือเกษตรกรที่มีอาชีพทำนาในตำบลนาขาง อำเภอลำดวน จังหวัดเพชรบุรี ที่สมัครเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 66 คน โดยจำแนกเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 36 คน กลุ่มทดลองได้รับการถ่ายทอดและปฏิบัติการทำนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบที่ประกอบด้วยแนวคิดสามห่วง คือ ความพอประมาณ การใช้หลักเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน ภายใต้สองเงื่อนไขคือมีความรู้ และคุณธรรม นำมาใช้ในการกะประมาณการทำนา ขณะที่กลุ่มควบคุมทำนาตามวิธีปกติ ดำเนินการทดลอง 8 เดือน รวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตภาคสนาม และใช้แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ ทางสถิติ ด้วยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการทดสอบแมน-วิทนีย์ ยู เทสต์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบนี้ เป็นกระบวนการในการถ่ายทอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ ในการทำนา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความตระหนักในคุณค่าการทำนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ 2) ให้ความรู้ 3) นำคู่มือแบบ 4) ร่วมกันวางแผน 5) นำไปปฏิบัติจริง และ 6) เกษตรกรประเมินผลการทำงาน
2. กลุ่มทดลองมีความสามารถในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบในการทำนา ได้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีผลผลิตข้าวเปลือกสูงกว่ากลุ่มควบคุม 16 ถึงต่อไร่ แต่ต้นทุนการผลิตต่ำกว่ากลุ่มควบคุม 1,305 บาทต่อไร่
3. เกษตรกรกลุ่มทดลองมีความสามารถในการใช้หลักความพอประมาณ หลักเหตุผล หลักภูมิคุ้มกัน หลักคุณธรรม และหลักความรู้ที่เกี่ยวข้องมากะประมาณการทำงานอย่างเป็นระบบ ทั้งการตั้งเป้าผลผลิต กระบวนการทำนา และปัจจัยนำเข้าที่สอดคล้องกับบริบท ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าการทำนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ สามารถวางแผนและปฏิบัติได้จริงแตกต่างและมากกว่ากลุ่มควบคุม

ข้อค้นพบจากการวิจัย คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนากำหนดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเชิงระบบ เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนวิธีคิด และวิธีการทำงานของเกษตรกรในขั้นตอนการเตรียมดิน การหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าว การใช้ปุ๋ย การดูแล การควบคุมวัชพืช โรค และแมลงศัตรูข้าว ตลอดจนการเก็บเกี่ยว โดยกระบวนการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำนาตามยุทธศาสตร์นี้ ส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุน และเพิ่มผลผลิตในการทำนาได้อย่างชัดเจน

Dissertation Title: Strategy for Development of Systemic Rice Farming in Accordance with the Philosophy of Sufficiency Economy **Researcher:** Mrs.Kobkul Visitorasak **Major:** Development Strategy **Year :** 2011

Abstract

The purposes of this study were to: 1) develop the strategy for developing systemic rice farming in accordance with the philosophy of sufficiency economy, 2) try out the developed strategy for developing systemic rice farming in accordance with the philosophy of sufficiency economy, and 3) evaluate the results of application of the strategy for developing systemic rice farming in accordance with the philosophy of sufficiency economy. The research samples were 66 rice farmers in Nayang Subdistrict, Cha-am District, Phetchaburi Province, who voluntarily joined the experiment. 30 and 36 rice farmers were randomly assigned into the experimental and control groups respectively. The farmers in the experimental group were treated by transferring the practice of systemic rice farming in accordance with the philosophy of sufficiency economy, which comprised of three rings: moderation, reasonableness, and immunization under the two conditions: knowledge and ethics, whereas the farmers in control group did the rice farming as usual. The experiment lasted for 8 months. The tools for collecting data were field observation form and structured interview form. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, t-test, Mann-Whitney U Test, and content analysis.

The research results revealed that:

1. The strategy for improving rice farming with a system of sufficiency economy is dissemination of philosophy of sufficiency economy for doing rice farm systematically in six steps: 1) value awareness of rice farming in accordance with a system of sufficiency economy, 2) provide knowledge, 3) give the farming model, 4) do participatory planning, 5) implement in a real farm, and 6) evaluate the rice farm product.

2. The farmers in the experimental group could apply the philosophy of systems sufficiency economy more highly than those in control group with statistical significance at 0.01 level, and paddy product of the former was 16 thang/rai more than that of the latter, whereas the cost of production of the former was 1,305 baht/rai less than the latter.

3. The farmers in the experimental group were able to apply the principles of moderation, reasonableness, immunization, knowledge, and ethics in systematically estimating the factors of rice farming, that included product target setting, farming process, and inputs that congruent with the context, which caused them to have different and higher knowledge, understanding, appreciation on planning, and implementation than those in the control group.

The research finding indicates that doing a rice farm systematically in accordance with the philosophy of sufficiency economy is a method that changes the way of thinking in doing rice farm in terms of soil cultivation, seeding, fertilizing, nurturing, weed-disease-pest controlling, and harvest. This system of rice farming resulted in reduction of cost and increasing product effectively.